

Verslag aan de Provincieraad

betreft **Flankerend onderwijsbeleid**
Reglement met betrekking tot de subsidiëring van
techniekacademies
bevoegde gedeputeerde Kurt Moens

Mevrouwen en mijne Heren,

I. WAAROM EEN NIEUW REGLEMENT?

Op 4 september 2013 keurde de provincieraad een reglement goed voor de subsidiëring van de techniekacademies. Op 25 maart 2015 en 16 november 2016 keurde de provincieraad telkens een nieuwe versie van het reglement goed.

Artikel 5, §3 van het subsidiereglement van 2016 bepaalt dat, wanneer meerdere techniekacademies voor subsidie in aanmerking komen, de voorkeur gaat naar techniekacademies waarbij de keuzemogelijkheid en het eigen oplossend denken van de deelnemers bij het ontwerp en bij de realisatie van de projecten het grootst is.

In de praktijk kan deze bepaling niet toegepast worden. Voor het schooljaar 2020-2021 werden 45 aanvragen ingediend. 1 aanvraag was administratief niet in orde. Van de 44 overige aanvragen werden er 34 ingediend door een samenwerkingsverband van een gemeente met de Hogeschool Vives (en in 11 gevallen ook nog met een technische school). Deze 34 aanvragen zijn inhoudelijk gelijk.

Vives is een West-Vlaamse hogeschool. Slechts één gemeente werkt samen met een Oost-Vlaamse organisatie.

Via een budgetwijziging konden in 2020 alle techniekacademies toch de gevraagde subsidie krijgen. Het is echter niet zeker dat dit elk jaar zal lukken. Daarom moet een nieuwe regeling uitgewerkt worden voor het geval er meer subsidies gevraagd worden dan begroot. Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om nog een paar andere wijzigingen aan te brengen.

II. DOEL TECHNIEKACADEMIE

De Vlaamse regering wil graag dat er in elke gemeente een STEM-academie is, waarbij er niet alleen aandacht is voor techniek, maar ook voor wetenschap. De Provincie Oost-Vlaanderen wil zijn steentje bijdragen aan dit beleid. Daarom wordt het doel van de techniekacademie veranderd.

Tot nu toe was het doel het verhogen van de technische geletterdheid van de leerlingen. Technische geletterdheid betekent: als competente en

verantwoordelijke techniekgebruiker willen en durven een technisch probleem aanpakken, voor een technisch probleem een oplossing zoeken en veilig en verantwoord omgaan met technische realisaties.

Dit is niet langer het doel van de techniekacademie, maar blijft wel belangrijk bij de inhoudelijke uitwerking van de techniekacademie (zie verder).

Het nieuwe doel is dat de leerlingen door de techniekacademie kunnen ontdekken of ze aanleg hebben voor STEM of over STEM-vaardigheden beschikken zodat ze nadien een goede studiekeuze in het secundair onderwijs kunnen maken.

Het is hierbij belangrijk dat het om een positieve studiekeuze gaat. Op dit ogenblik is er bij velen nog steeds een te gebrekkige kennis/negatieve perceptie van het TSO- en BSO-onderwijs. Dat is duidelijk te zien in de leerlingencijfers. Het feit dat de aandacht voor STEM de laatste jaren toegenomen is, vertaalt zich niet in de leerlingencijfers van het TSO en BSO.

Het aantal leerlingen in de tweede en derde graad van het voltijds secundair onderwijs bleef in de periode schooljaar 2015-2016 – schooljaar 2019-2020 nagenoeg gelijk (van 143 151 jongens en 138 303 meisjes naar 143 100 jongens en 138 507 meisjes).

De leerlingenaantallen in de nijverheidstechnische studierichtingen bleven in diezelfde periode achteruitgaan (tussen de haakjes staan de cijfers voor de Oost-Vlaamse scholen):

- auto: van 3 346 (753) jongens naar 3 000 (660), van 39 (8) meisjes naar 49 (8);
- bouw: van 3 573 (932) jongens naar 2 885 (753), van 327 (80) meisjes naar 274 (68);
- hout: van 7 699 (1 552) jongens naar 6 832 (1 523), van 173 (31) meisjes naar 201 (31);
- koeling en warmte: van 1 271 (251) jongens naar 1 084 (213), van 1 (1) meisje naar 4 (1);
- land- en tuinbouw: van 3 930 (753) jongens naar 3 663 (660), van 2 150 (8) meisjes naar 2 252 (8);
- mechanica-elektriciteit: van 28 056 (6 261) jongens naar 27 606 (6 173), van 434 (76) meisjes naar 657 (111).

Uit de STEM-monitor 2019 blijkt dat het percentage uitstromende leerlingen met een STEM-studiebewijs uit het secundair onderwijs met bijna 2 procentpunten t.o.v. de nulmeting (2010) is gestegen. Deze stijging wordt voornamelijk gerealiseerd door een hoger uitstroombewijspercentage uit STEM in het ASO, waar het percentage STEM-studiebewijzen steeg met ruim 4 procentpunten (van 51,12% bij de nulmeting tot 55,46% in 2017-2018). In het TSO bleef het percentage echter stabiel (40,23% in 2010-2011 en 40,51% in 2017-2018) en in het BSO werd zelfs een beperkte daling waargenomen.

Het is dus belangrijk dat leerlingen en hun (groot)ouders kennismaken met scholen die nijverheidstechnische studierichtingen aanbieden. Hieraan wordt in het nieuwe reglement meer aandacht besteed.

III. SUBSIDIECRITERIA

De aanvraagcriteria en de aanvraagprocedure blijven ongewijzigd. Bij de subsidiecriteria zijn er, gelet op het nieuwe doel van de techniekacademie, grote wijzigingen.

1. Inhoud van de activiteiten

Net zoals vroeger staat het aanleren van technisch-praktische vaardigheden niet centraal.

Het blijft belangrijk dat de leerlingen tijdens de activiteiten van de techniekacademie als competente en verantwoordelijke techniekgebruiker een technisch probleem durven en willen aanpakken, voor een technisch probleem een oplossing zoeken en veilig en verantwoord omgaan met technische realisaties.

Hierbij komen probleemoplossend denken en handelen nog steeds aan bod. Bij het uitwerken of realiseren van een opdracht is er ruimte voor persoonlijke inbreng van de leerlingen. Hun creativiteit om eigen oplossingen te zoeken wordt gestimuleerd. Dit wordt echter niet langer uitdrukkelijk gelinkt aan de vijf stappen van het technisch proces (probleem stellen, ontwerpen, maken, in gebruik nemen, evalueren). Dit theoretisch kader bleek in de praktijk moeilijk volledig toe te passen. Daarom is er nu meer vrijheid voor de aanvragers. Ze moeten wel minstens één workshop organiseren volgens de trial-and-errormethode, waarbij de leerlingen zelf iets uitproberen en leren van hun fouten.

Aangezien het de bedoeling is dat de leerlingen door de techniekacademie kunnen ontdekken of ze aanleg hebben voor STEM of over STEM-vaardigheden beschikken, moeten de vier STEM-componenten (wetenschap, techniek, engineering en wiskunde) aan bod komen.

De workshops moeten ook aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. De workshops geven hen inzichten in de relevantie van STEM op zich en voor de maatschappij. Ze tonen aan dat STEM-inzichten een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de grote uitdagingen van deze wereld zoals klimaat, mobiliteit, duurzame energie, gezondheid, digitalisering.

Het is dus de bedoeling dat het aanbod van de workshops voldoende gevarieerd is. Daarom moeten er vanaf nu verspreid over de tien workshops drie van de hogervermelde studiegebieden (auto, bouw, hout, koeling en warmte, land- en tuinbouw, mechanica-elektriciteit) aan bod komen in plaats van twee vroeger.

2. Kennismaking met de scholen

Zoals hoger gezegd is het zeer belangrijk dat leerlingen en hun (groot)ouders kennismaken met scholen die nijverheidstechnische studierichtingen aanbieden.

Daarom moet vanaf nu een techniekacademie van een school of van een samenwerkingsverband met één of meerdere scholen voor de workshops gebruik maken van de technische infrastructuur van de school of scholen. In de praktijk is dat nu reeds het geval bij een techniekacademie van een school. Bij een samenwerkingsverband van een gemeente met scholen en de Hogeschool Vives is dat echter niet altijd het geval.

Bij een techniekacademie van een hogeschool of van een gemeentebestuur op wiens grondgebied geen nijverheids- of land- en tuinbouwschool gevestigd is, moet minstens één workshop doorgaan in een naburige nijverheids- of land- en tuinbouwschool. Bij die workshop moet gebruik gemaakt worden van de technische infrastructuur van de school. Deze voorwaarde geldt ook bij een samenwerkingsverband van een gemeentebestuur met een hogeschool.

De schoolkeuze wordt echter niet altijd in de eerste plaats bepaald door de leerlingen, maar door hun ouders. Daarom moeten de ouders of grootouders van de leerlingen tijdens een workshop de kans krijgen om een rondleiding in een nijverheids- of land- en tuinbouwschool te krijgen.

IV. PROCEDURE WANNEER HET BESCHIKBARE KREDIET ONTOEREIKEND IS

Doordat er zeer veel aanvragen ingediend worden door samenwerkingsverbanden met de Hogeschool Vives is het onmogelijk om op basis van inhoudelijke criteria een procedure te voorzien voor het geval het beschikbare krediet ontoereikend is. Daarom werd een andere prioriteitsregeling uitgewerkt.

Aangezien het zeer belangrijk is dat leerlingen en hun (groot)ouders kennismaken met scholen die nijverheidstechnische studierichtingen aanbieden, gaat de absolute prioriteit naar techniekacademies die volledig doorgaan in deze scholen.

Wat de andere techniekacademies betreft, gaat de voorkeur uit naar techniekacademies van hogescholen met een vestigingsplaats in de provincie Oost-Vlaanderen en van gemeenten die samenwerken met een hogeschool met een vestiging in de provincie Oost-Vlaanderen of die voor de relevante expertise van de begeleiders op het vlak van techniek beroep doen op een organisatie met zetel in de provincie Oost-Vlaanderen.

Indien het beschikbare krediet ontoereikend is, wordt de subsidie van de techniekacademies van gemeenten die samenwerken met een hogeschool zonder een vestiging in de provincie Oost-Vlaanderen (bv Hogeschool Vives) of die voor de relevante expertise van de begeleiders op het vlak van techniek beroep doen op een organisatie met zetel buiten de provincie Oost-Vlaanderen evenredig verminderd in functie van het aantal ingediende aanvragen.

V. VERBINTENISSEN VAN DE AANVRAGER VAN DE SUBSIDIE

Er worden een aantal verbintenissen toegevoegd.

Er wordt van de aanvragers verwacht dat ze extra inspanningen doen om kansengroepen te bereiken. In de praktijk is dat nu dikwijls ook al zo.

Verder wordt aan de aanvragers het engagement gevraagd dat ze ervaringen uit de techniekacademie en methodieken ontwikkeld met de subsidie delen met andere organisaties met het oog op deskundigheidsbevordering van de sector. Deze deskundigheidsbevordering kan op verschillende manieren tot stand komen, onder meer:

- via informatieoverdracht in provinciale studiedagen/uitwissel tafels;
- via informatieoverdracht in andere relevante overlegplatforms;
- via collegabezoek van een andere organisator van een techniekacademie.

*

* *

Uw vergadering wordt uitgenodigd om akkoord te gaan met het bijgevoegde besluit.

Gent, .

namens de Deputatie:

De provinciegriffier,
Steven Ghysens

De bevoegde gedeputeerde,
Kurt Moens